

MUPY News Letter

จุฬารคณเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ฉบับที่ 3 มกราคม - มีนาคม 2555

แนะนำ-ศิษย์

คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
44 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ +66 02 644 8677-91
โทรสาร +66 02 354 4326

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา
คณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
บรรณาธิการ
รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
กองบรรณาธิการ
งานวิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ฝ่ายศิลปกรรม
หน่วยปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ฯ
พิมพ์ที่
หจก. หยินหยาง โฟร์ คัลเลอร์

ซูโดเอพีดรีน : จากยาแก้หวัดธรรมดาสู่ยาบ้าอย่างไร

เภสัช ม.มหิดล จับมือโตโยต้า ร่วมพลังจิตอาสาปลูกป่าชายเลน

โปรดระวัง! มันแกวทำพิษ

Editor Talks

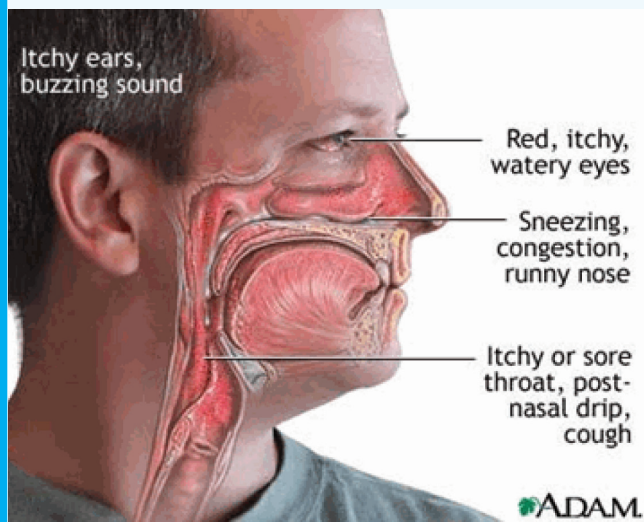
เริ่มต้นปีใหม่ 2555 กับสถานการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศไทย หลายคนอาจได้รับผลกระทบมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป แต่ดิฉันเชื่อว่าหากเรายังมีความหวังและกำลังใจ ก็จะสามารถฝ่าฟันทุกอุปสรรคไปได้อย่างแน่นอนค่ะ สำหรับจุลสารฉบับนี้ เริ่มต้นกันที่กระแสความแรงของข่าวเกี่ยวกับยาซูโดเอเฟดรีน จากยาแก้หวัดกลายเป็นสารตั้งต้นยาเสพติดได้อย่างไร ติดตามอ่านได้ในคอลัมน์ MUPY Special จากนั้นตามไปดูภารกิจตอบแทนสังคมของชาว MUPY ในโครงการปลูกป่าชายเลน กับโตโยต้า และปิดท้ายด้วยเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับพิษร้ายจากมันแกว ที่หลายคนอาจไม่เคยรู้มาก่อน ในคอลัมน์ Herbs for Health แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีค่ะ

พศ.ดร.ภญ.อุษา ฉายเกล็ดแก้ว
รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

MUPY Special

ซูโดเอเฟดรีน (pseudoephedrine) พระเอกหรือผู้ร้าย?

โดย อ.ภก.พงศธร มีสวัสดิ์สม

ซูโดเอเฟดรีนมีประโยชน์ทางการแพทย์อย่างไร?

“ซูโดเอเฟดรีน” เป็นสารที่ออกฤทธิ์คล้ายคลึงกับสารที่มีอยู่แล้วในร่างกายมนุษย์ชื่อ นอร์อะดรีนาลิน (noradrenaline) ฤทธิ์ที่สำคัญของซูโดเอเฟดรีนคือทำให้เกิดการหดตัวของหลอดเลือด โดยเฉพาะหลอดเลือดในโพรงจมูก หลอดเลือดในท่อที่เชื่อมต่อกันระหว่างโพรงจมูกและหูชั้นในหรือท่อยูสเตเซียน และหลอดเลือดบริเวณเยื่อหุ้มตาขาว

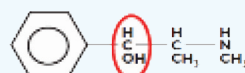
เมื่อมีอาการแพ้หรือเป็นหวัดหลอดเลือดเหล่านี้จะขยายตัวทำให้เกิดอาการคัดจมูก แน่นในหู หูอื้อ หรือเวียนตา จากการที่ซูโดเอเฟดรีนมีฤทธิ์หดหลอดเลือดได้ทำให้มีผลรักษาอาการต่างๆ เหล่านี้ อาการข้างเคียงของซูโดเอเฟดรีนที่อาจพบได้ได้แก่ ใจสั่น นอนไม่หลับ และความดันโลหิตเพิ่ม

ซูโดเอเฟดรีนเป็นยาที่ใช้กันมานานหลายสิบปี ซูโดเอเฟดรีนชนิดรับประทานมีทั้งแบบยาเม็ดและยาน้ำสำหรับเด็ก มีใช้ทั้งในรูปแบบตำรับยาเดี่ยว คือมีซูโดเอเฟดรีนเป็นตัวยาลำคัญเพียงชนิดเดียวในตำรับยา และแบบยาสูตรผสม คือมีตัวยาลำคัญอื่นๆ ร่วมด้วย สูตรผสมที่ใช้กันมากเป็นยาสูตรผสมแก้หวัด โดยเฉพาะสูตรผสมระหว่างซูโดเอเฟดรีนและยาต้านฮิสตามีน เหตุที่ต้องผสมซูโดเอเฟดรีนร่วมกับยาต้านฮิสตามีน เพราะยาต้านฮิสตามีนมีฤทธิ์เพียงลดน้ำมูก แต่มีฤทธิ์แก้คัดจมูกน้อยมาก จึงต้องผสมซูโดเอเฟดรีนลงไปด้วยเพื่อให้ยาฤทธิ์แก้คัดจมูก บางยี่ห้ออาจผสมยาอื่นๆ ลงไปด้วย เช่น พาราเซตามอลเพื่อลดไข้ หรือ ยาแก้ไอ

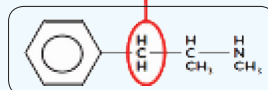
เหตุใดจึงมีการนำซูโดเอเฟดรีนไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้า?

สูตรโครงสร้างทางเคมีของซูโดเอเฟดรีนมีลักษณะคล้ายคลึงกับเมธแอมเฟตามีน (methamphetamine) ซึ่งเป็นสารสำคัญในยาบ้า (รูปที่ 1) โดยซูโดเอเฟดรีนมีสูตรโครงสร้างที่แตกต่างจากเมธแอมเฟตามีนเพียงตำแหน่งเดียวคือมีหมู่ hydroxyl (-OH) ที่อะตอมของคาร์บอนซึ่งแสดงด้วยวงกลมสีแดงในรูป ดังนั้นเมื่อนำซูโดเอเฟดรีนที่อยู่ในเภสัชภัณฑ์ยาเม็ดหรือยาน้ำไปสกัด และทำปฏิกิริยาทางเคมีที่กำจัดเอาหมู่ hydroxyl ออกจะได้เมธแอมเฟตามีน ด้วยเหตุนี้เองจึงมีการลักลอบนำซูโดเอเฟดรีนไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้า

ซูโดเอเฟดรีน (pseudoephedrine)

เมธแอมเฟตามีน (methamphetamine)

รูปที่ 1 แสดงสูตรโครงสร้างทางเคมีเปรียบเทียบระหว่างซูโดเอเฟดรีนและเมธแอมเฟตามีน

การมียาที่มีส่วนผสมของซูโดเอเฟดรีนไว้ในครอบครองจะผิดกฎหมายหรือไม่?

แต่เดิมซูโดเอเฟดรีนแบบยาสูตรผสมนั้นจัดเป็นยาอันตรายและสามารถจ่ายได้ในร้านยา ก่อนหน้านั้นผู้ที่มีอาการหวัด และคัดจมูกส่วนใหญ่จะได้รับซูโดเอเฟดรีนแบบตำรับยาสูตรผสมกับยาต้านฮิสตามีนจากร้านยา แต่หลังจากที่มีการจับกุมผู้ลักลอบ นำยาซูโดเอเฟดรีนแบบตำรับยาสูตรผสมไปใช้ในทางที่ผิดจึงทำให้ทางกระทรวงสาธารณสุขยกระดับความเข้มงวดในการควบคุม การใช้ซูโดเอเฟดรีนมาโดยลำดับโดยในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2555 ได้ประกาศให้ตำรับยาทุกตำรับที่มีซูโดเอเฟดรีนเป็นส่วนผสม จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภทที่ 2 ซึ่งจะมีใช้เฉพาะในโรงพยาบาลเท่านั้น ทำให้ในปัจจุบันไม่สามารถซื้อหา ยาซูโดเอเฟดรีนแบบตำรับยาสูตรผสมในร้านยาได้อีกต่อไป กองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ให้คำแนะนำสำหรับประชาชนที่จำเป็นต้องใช้ยาที่มีซูโดเอเฟดรีนเป็นส่วนผสม โดยมีใจความสำคัญคือต้องได้รับการสั่งใช้ โดยแพทย์โดยมีเอกสารหลักฐานยืนยันเช่น ใบรับรองแพทย์ ใบสั่งยา หรือเอกสารกำกับบนซองยา ซึ่งแสดงชื่อและที่อยู่ของ สถานพยาบาลที่สั่งจ่ายและชื่อของผู้ป่วย นอกจากนี้หากมีไว้ในครอบครองมากกว่าที่กล่าวมาจะถือว่าผิดกฎหมาย (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome>)

ดังนั้นผู้ที่มีอาการคัดจมูกหากพบแพทย์และได้รับยาซูโดเอเฟดรีนจากโรงพยาบาลที่มีการระบุชื่อของท่านและแสดงข้อมูล ต่างๆ ดังที่กล่าวมาจึงไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด

ไม่มีซูโดเอเฟดรีนขายในร้านยา หากคัดจมูกเล็กๆ น้อยๆ ไม่อยากไปโรงพยาบาลแล้วจะอย่างไร?

สำหรับผู้ที่ เป็นหวัดมีอาการคัดจมูกและเคยใช้ยาสูตรที่มีซูโดเอเฟดรีนผสมดังกล่าวได้ผลดี อาจได้รับผลกระทบจาก การควบคุมดังกล่าว และมีความยากลำบากในการดูแลรักษาตนเองอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามหากต้องการดูแลรักษาตนเองใน เบื้องต้นและไปรับบริการที่ร้านยา ยังมียาแก้คัดจมูกอื่นๆ เป็นทางเลือกดังนี้

- ยารับประทาน เช่น ฟีนิลเอเฟริน (phenylephrine) ซึ่งมีประโยชน์ทางการแพทย์ และรูปแบบเภสัชภัณฑ์ในลักษณะ เดียวกับยาซูโดเอเฟดรีน ยาฟีนิลเอเฟรินอาจมีประสิทธิภาพในการทำให้จมูกโล่งตัวยกกว่ายาซูโดเอเฟดรีนอยู่บ้าง และอาจต้อง รับประทานยาบ่อยคือทุก 4 ชั่วโมงในรายที่คัดจมูกมาก
- ยาพ่นจมูก เช่น ฟีนิลเอเฟริน (phenylephrine) ออกซีเมตาโซลีน (oxymetazoline) หรือ ไซโลเมตาโซลีน (xylometazoline) การใช้ยาพ่นจมูกนี้ต้องใช้อย่างถูกวิธี และใช้ในระยะเวลาสั้นที่สุด (3-5 วัน) ท่านจะได้รับคำแนะนำการใช้เมื่อ รับบริการที่ร้านยาที่มีเภสัชกรปฏิบัติการ

สำหรับผู้ที่มีอาการคัดจมูกจากสาเหตุอื่นเช่นโพรงจมูกอักเสบเรื้อรัง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ซูโดเอเฟดรีนติดต่อกันเป็นเวลานาน ให้ท่านไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลเพื่อตรวจรักษาและรับยาดังกล่าว

บทสรุป

จากสถานการณ์เกี่ยวกับยาซูโดเอเฟดรีนที่เป็นข่าวตามสื่อต่างๆ ส่วนใหญ่มุ่งความสนใจไปที่โทษของซูโดเอเฟดรีนที่เป็น สารตั้งต้นในการผลิตยาบ้า ทำให้ต้องมีมาตรการควบคุมการใช้อย่างเข้มงวด แต่อย่างไรก็ตามยาซูโดเอเฟดรีนก็มีประโยชน์ ในทางการแพทย์อย่างมากคือเป็นยาแก้คัดจมูกที่มีประสิทธิภาพดี หากใช้ยาซูโดเอเฟดรีนถูกคน ถูกโรค ถูกขนาด ถูกวิธี ซูโดเอเฟดรีนก็จะเปรียบเสมือนพระเอก แต่หากใช้ในทางที่ผิดก็จะเปรียบเสมือนผู้ร้าย สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างที่ดี ของคำกล่าวที่ว่า “ยามีคุณอนันต์ แต่ก็มีโทษมหันต์” ซึ่งอยู่ที่เจตนาว่าจะนำไปใช้ในทางใด

เอกสารอ้างอิง

1. กองควบคุมวัตถุเสพติด. แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้องเมื่อยกระดับการควบคุม Pseudoephedrine เป็นวัตถุออกฤทธิ์ใน ประเภท 2. จาก <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome/?p=1614>
2. ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.). สถานการณ์ปัญหาเสพติดและแนวโน้มของปัญหาช่วงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2549-2553. จาก <http://www.nccd.go.th/upload/content/sujjj.pdf>
3. Eccles R. Substitution of phenylephrine for pseudoephedrine as a nasal decongestant. An illogical way to control methamphetamine abuse. Br J Clin Pharmacol 2007; 63(1): 10-4.
4. Eccles R, Jawad MS, Jawad SS, Angello JT, Druce HM. Efficacy and safety of single and multiple doses of pseudoephedrine in the treatment of nasal congestion associated with common cold. Am J Rhinol 2005; 19(1): 25-31.
5. Kollar C, Schneider H, Waksman J, Krusinska E. Meta-analysis of the efficacy of a single dose of phenylephrine 10 mg compared with placebo in adults with acute nasal congestion due to the common cold. Clin Ther 2007; 29(6): 1057-70.
6. Hatton RC, Winterstein AG, McKelvey RP, Shuster J, Hendeles L. Efficacy and safety of oral phenylephrine: systematic review and meta-analysis. Ann Pharmacother 2007; 41(3): 381-90.

เก็บบันทึก จับมือ โตโยต้า ร่วมพลังจิตอาสาปลูกป่าชายเลน

Good news โดย... PR พาเพลิน

➤ นับเป็นโอกาสอันดียิ่งที่บุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เฝ้ารับเสด็จ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ในวโรกาสที่ทรงเป็นประธานเปิดงาน “เฉลิมชนม์ 84 พรรษา 8 หมื่นต้นกล้า โตโยต้าปลูกป่าชายเลน ปีที่ 8” พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด และประชาชนทั่วไปกว่า 5,000 คน ทำการปลูกพันธุ์ไม้ชายเลนจำนวน 8 หมื่นต้น ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) จังหวัดสมุทรปราการ ในวันที่อาทิตย์ที่ 18 มีนาคม 2555 ซึ่งคณะเกษตรศาสตร์ ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณวัลลภชัย สิทธิบุญชัย ผู้อำนวยการฝ่ายการส่งเสริมความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด จัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมให้กับชาวเกษตรศาสตร์โดยเฉพาะ นำทีมโดย รองศาสตราจารย์พิสมัย กุลกาญจนานธร รองคณบดีฝ่ายบริหาร พร้อมด้วยบุคลากรและครอบครัว จำนวนกว่า 45 คน ร่วมทำความดีเพื่อสังคมด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติกับโครงการจิตอาสาปลูกป่าชายเลนด้วย แม้ว่าแดดจะแรงแค่ไหน อากาศจะร้อนอบอ้าวสักเพียงใด แต่ทุกคนก็ยังคงร่วมแรงร่วมใจ นำพันธุ์กล้าไม้โกงกางลงไปปักในดินโคลนกันคนละไม้คนละมือแบบไม่หวั่นไหวเลยสักนิด

➤ กิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการ “Toyota Eco Network เครือข่ายเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” ในความร่วมมือระหว่าง บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด กรมพลสิทธิการทหารบก และองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) สำนักงานประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอนุรักษ์ป่าชายเลนปากแม่น้ำสินธุสุดท้ายของภาคกลางให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีสภาพเหมาะแก่การอยู่อาศัยให้แก่สัตว์ในระบบนิเวศป่าชายเลน และเพื่อเปิดโอกาสให้อาสาสมัครจากภาคส่วนต่างๆ และประชาชนทั่วไป ได้ร่วม

แสดงพลังในการตอบแทนสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และเป็นการสนองพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเรื่องการอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม ภายในงานยังมีกิจกรรมมากมาย อาทิ walk rally การร่วมแปลอักษร เป็นคำว่า “WE LOVE THE KING” พร้อมร่วมกันจุดเทียนชัยถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จากนั้นเป็นการเติมพลังให้กับเหล่าอาสาสมัครจิตอาสาทุกคน โดยทางบริษัท โตโยต้าฯ ได้จัดชุดอาหารจากร้านอาหารชื่อดังหลายแห่งมาให้บริการด้วย ซึ่งนอกจากทุกคนจะได้รับอิ่มอร่อยกับอาหารมื้อค่ำแล้ว ยังมีศิลปินชื่อดัง อาทิ เบน ชลาทิศ บ๊อด โมเดิร์นด็อก แคลอรี่ส์ บลา บลา ที่มาร่วมขับขานบทเพลงอินสแตนไพเราะและมอบความสุขให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนด้วย เรียกได้ว่าเป็นการปิดท้ายกิจกรรมด้วยความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง งานนี้ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการบุคลากรสัมพันธ์ทุกท่าน ที่ช่วยเป็นสื่อกลางในการประสานงาน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นอย่างดี ใครที่พลาดกิจกรรมนี้ไปก็ไม่ต้องเสียใจ เพราะทางทีมงานฝากบอกมาว่ายังมีอีกหลายกิจกรรมเตรียมไว้ให้เพื่อกระชับความสัมพันธ์ของพวกเราให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ใครสนใจร่วมกิจกรรมไหนหรืออยากเสนอกิจกรรมดีๆ ก็กริ่งกร้างมาบอกได้ที่ คุณอ้อ พรทิพย์ หน่วยทรัพยากรบุคคล โทร. 1509 หรือ porntip.lel@mahidol.ac.th นะจ๊ะ

⋮ All About MUPY ⋮ **ตอน...ครอบครัวอ่อนรักเขี้ยวมะกอก**

บทสัมภาษณ์ โดย MC บอล (มนตรี ศรีจรเดช)

1. ช่วยแนะนำตัวเองกับคุณผู้อ่านหน่อยครับ

สวัสดีครับ ผม นศก.นนทชัย กิรินวนันท์ ชื่อเล่น เจย์ Rx 42 ตอนนี้อยู่ชั้นปีที่ 3 ครับ

2. ทำไมถึงเลือกที่จะเรียนเภสัช

ถ้าถามถึงเหตุผล ผมคิดว่าคงต้องย้อนกลับไปสมัยตอนที่ผมเป็นเด็ก พ่อแม่ผมเปิดร้านยาอยู่ย่านตลิ่งชัน ตั้งแต่ผมยังจำความได้ ผมได้ยินคำว่า ‘ยา’ มานับครั้งไม่ถ้วน นิยามของคำว่ายาในความคิดผมตอนนั้น คงไม่ต่างจาก ลูกกวาดหลากสีที่เวลาคนไม่สบายมาหาพ่อผม พ่อผมก็จะหยิบเจ้าเม็ดสีๆนี้ให้

ลูกกวาดที่สามารถเปลี่ยนคนไม่สบายให้กลับมาแข็งแรง

... เปลี่ยนความทุกข์ให้เป็นความสุข

... เปลี่ยนความเจ็บปวดให้เป็นรอยยิ้ม

... เปลี่ยนความมืดมนเป็นแสงแห่งความหวัง

ด้วยกาลเวลาและประสบการณ์ที่อยู่ร้านยาตั้งแต่เด็กได้หล่อหลอมให้ผมรู้สึกหลงใหลในความมหัศจรรย์ของ

ลูกกวาด ทุกครั้งที่คนไม่สบายหายป่วยกลับมา ยิ้มทักทายขอบคุณ ตอนนั้นเป็นอารมณ์ที่มีความสุขอย่างบอกไม่ถูก ผม

รู้สึกภูมิใจในคุณพ่อคุณแม่ และบอกตัวเองไว้ว่าสักวันผมต้องทำอย่างท่านให้ได้ ผมจึงตั้งใจที่จะเรียนเภสัช เพราะผมอยากให้อารมณ์ที่มีความสุขอย่างบอกไม่ถูกหอมล้อมรอบตัวผม และคนรอบข้าง อย่างที่ผมได้สัมผัสอยู่บ่อยๆ จากคุณพ่อคุณแม่

3. ความเป็นมหิดลบ่มเพาะอะไรให้กับเจย์บ้าง

สิ่งที่มหิดลบ่มเพาะได้อย่างชัดเจนมากคือ การมุ่งผลเพื่อผู้อื่น (Altruism) ไม่เพียงเฉพาะผมเท่านั้นแต่รวมถึงนักศึกษามหิดลทุกคนจะถูกหว่านเมล็ดพันธุ์แห่งความดีนี้ให้งอกงามภายในจิตใจ ผ่านการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำโครงการที่มุ่งผลให้เกิดประโยชน์กับคนในมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ (MUGE101) ค่ายอาสา ค่ายสอนหนังสือน้องๆ ห้างไกล กิจกรรม Big Cleaning Day ที่รวมพลังนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรภายในคณะเภสัชศาสตร์ มาร่วมกันทำความสะอาดคณะของเราให้น่าอยู่ และอีกหลายๆ กิจกรรมทั้งหมดนี้ล้วนบ่มเพาะผมให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. ทราบว่าเจย์เป็นคนที่ทำกิจกรรม เจย์คิดว่าการทำกิจกรรมมีประโยชน์กับเจย์ในด้านใดบ้าง อย่างไร

ในด้านความเป็นผู้นำ กิจกรรมสอนผมให้เป็นคนกล้าตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เพราะในบางครั้งมีงานที่ผมต้องตัดสินใจ ณ ตอนนั้น การที่ผมเจอปัญหาหรือเหตุการณ์ในลักษณะนี้บ่อยๆ ก็ทำให้ผมสามารถรับมือกับมันได้ดีขึ้น อาศัยคำปรึกษาดี จากคุณพ่อคุณแม่ คณาจารย์ พี่ๆ ศิษย์เก่าที่น่ารักทุกท่าน พี่ๆ เพื่อนๆ การทำกิจกรรมยังทำให้ผมรู้จักมองโลกกว้างและรอบด้านมากขึ้น กล้าที่จะยอมรับผิด การยินดียอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พยายามเอาใจใส่ผู้ร่วมงานทุกคน ให้เขารู้สึกสบายใจที่ได้ทำงานกับเรา การทำกิจกรรมไม่ได้สอนให้ผมเป็นเพียงแค่ผู้นำเท่านั้น ในด้านการเป็นผู้ตามที่ดี เราก็คงต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและไว้วางใจในผู้นำอีกด้วย

5. แล้วยังทราบมาอีกว่านอกจากเจย์ทำกิจกรรมแล้วยังเป็นหัวหน้าชั้นปีด้วยแสดงว่างานต้องเยอะแน่ๆ...เจย์มีการจัดสรรเวลาอย่างไรบ้างที่ทำให้ทั้งด้านกิจกรรมและการเรียนออกมามีทั้งสองอย่าง

ผมคิดว่าอยู่เสมอว่ากิจกรรมเป็นส่วนเสริมที่จะให้ผมเรียนได้ดีขึ้น จึงไม่ค่อยมีปัญหาว่าการทำกิจกรรมจะขัดขวางการเรียนสักเท่าไร เพราะการทำกิจกรรมสอนให้ผมรู้จักคิดให้รอบด้านก่อนที่จะลงมือทำอะไรก็ตาม เพราะถ้าลุ่มลึ่มห่าทำไปโดยไม่วางแผนให้ดีกว่าก่อน ผลร้ายมันเกิดมากกว่าผลดีแน่ๆ ซึ่งมันไปเสริมการเรียนของผมได้อย่างชัดเจนมาก เช่น ในตอนทำแล็บ ก็ต้องรู้จักเตรียมตัววางแผนทำอะไรก่อนหลัง ทำเสร็จแล้วได้อะไรต้องทำยังไงต่อ ซึ่งทำให้ผมมีความสุข และสนุกกับการเรียนมากขึ้น

6. เนื่องจากหลักสูตรที่ศึกษาอยู่นั้นจะมีการแยกสายการเรียนในช่วงปีการศึกษาท้ายๆ คิดว่าจะเลือกสายไหน เพราะอะไร

ผมอยากเลือกเรียนสายโรงงานดู เพราะอยากเปิดมุมมองใหม่ๆ อย่างที่บอกไปในตอนแรกว่าผมอยู่ร้านยาตั้งแต่เด็ก จะว่าไปบางทีก็แอบเบื่อบ้างเหมือนกัน (หัวเราะ) ก็น่าจะเป็นทางเลือกที่ดี ที่จะเอามุมมองใหม่ๆ ตรงนี้ มาใช้ช่วยขยายกิจการของร้านผมได้ในอนาคต

7. ความคาดหวังของเจย์คิดว่าอยากเห็นบทบาทของวิชาชีพเภสัชกรทางสายงานด้านต่างๆ ในอนาคตอย่างไรบ้าง

ผมขออนุญาตพูดถึงวิชาชีพเภสัชกรโดยรวมแล้วกันนะครับ ผมเป็นคนหนึ่งที่กล้าพูดได้เต็มปากว่าผมยกย่องและภูมิใจในวิชาชีพนี้มาก เพราะผมมีคุณพ่อคุณแม่ที่เป็นต้นแบบที่ดี เพราะวิชาชีพนี้ผมจึงมีครอบครัวที่อบอุ่น เพราะวิชาชีพนี้ผมจึงมีชีวิตที่สุขสบาย เพราะวิชาชีพนี้มีผมจึงมีโอกาสที่จะเรียนหนังสือในโรงเรียนดีๆ ในมหาวิทยาลัยที่ดี รวมถึงมีโอกาสดี ๆ ที่ได้มาเขียนบทความนี้ให้ละครับ

8. เนื่องจากช่วงนี้ใกล้วันแม่แล้วเลยอยากถามเจย์ว่า “คิดว่าพลังความรักความอบอุ่นจากครอบครัว มีผลผลักดันให้เจย์อย่างไรบ้างในยามที่รู้สึกท้อแท้หมดกำลังใจ”

ครอบครัวมีส่วนสำคัญมากที่ช่วยให้ผมมีกำลังใจที่จะทำสิ่งดีๆ โดยเฉพาะคุณแม่ของผม ท่านเป็นคนศรัทธาในคริสต์ศาสนามาก เวลาที่ผมท้อแท้หมดกำลังใจ ท่านจะชวนผมและน้องๆ มาสวดภาวนาด้วยกัน จากปัญหาที่คิดว่ามันหนัก แต่เมื่อได้มานั่งอยู่ด้วยกันกับครอบครัว ปรึกษาปัญหาผ่านทางพระพรของพระเยซูไม่ว่าจะกี่หมื่นทางตัน ยังมีทางหนึ่งให้ออกอยู่เสมอ

9. สุดท้ายนี้เจย์มีอะไรฝากถึงผู้อ่านบ้าง

รักนะ เภสัชมหิดล เย่ !

ยาคุมฉุกเฉิน...เรื่องจริงที่ผู้หญิงต้องรู้ (ตอนจบ)

☺ Drug Tips ☺ บทความโดย : ภญ. พิชญา ดิลกพัฒน์มงคล ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับคุณผู้อ่านที่ติดตามจุลสารฯ มาตั้งแต่ฉบับที่ 1 คงพอจะทราบถึงข้อบ่งใช้และวิธีการรับประทานยาคุมฉุกเฉิน ซึ่งมีความแตกต่างกับยาคุมกำเนิดทั่วไปกันแล้ว ในฉบับนี้มีคำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับยาคุมฉุกเฉินมาฝากกันค่ะ

● **ใช้ยาคุมฉุกเฉินเพื่อคุมกำเนิดระยะยาวได้...จริงหรือ?**

ตอบ ไม่จริง

หากสามีภรรยาที่ยังไม่พร้อมมีบุตรแต่ต้องการคุมกำเนิดในระยะยาว มีวิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่า เช่น การรับประทานยาคุมกำเนิดแบบปกติชนิดเม็ด โดยรับประทานทุกวันวันละ 1 เม็ด

● **ยาคุมฉุกเฉินเป็นยาทำแท้ง...ใช่หรือไม่?**

ตอบ ไม่ใช่

ยาคุมฉุกเฉินสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้เท่านั้น นั่นคือ ต้องได้ยาเข้าไปในร่างกายก่อนที่จะมีการฝังตัวของไข่ที่เย็บโพรงมดลูก แต่หากไข่ที่ผสมกับอสุจิได้ฝังตัวที่ผนังมดลูกไปแล้ว ยานี้จะทำอะไรไม่ได้

● **ยาคุมฉุกเฉินป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้?**

ตอบ ไม่ได้

การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ การใช้ถุงยางอนามัย เพราะสามารถป้องกันได้เกือบ 100%

● **ยาคุมฉุกเฉินอาจทำให้ทารกพิการได้ หากรับประทานไปโดยไม่ทราบว่าตั้งครรภ์?**

ตอบ ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน

แต่มีรายงานว่า ไม่พบทารกพิการจากมารดาที่รับประทานยาโดยไม่ทราบว่าตนเองกำลังตั้งครรภ์

● **รับประทานยาคุมฉุกเฉินไปแล้วสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้วางแผนได้จริงหรือ?**

ตัวยาลีโวเนอร์เจสเตรลที่อยู่ในยาคุมฉุกเฉิน เมื่อรับประทานเข้าไปจะมีผลรบกวนกระบวนการตกไข่ รบกวนการที่อสุจิจะว่ายเข้าไปผสมกับไข่ รวมทั้งส่งผลเปลี่ยนแปลงเย็บโพรงมดลูกเพื่อทำให้ยากแก่การฝังตัวของไข่ที่ผสมกับอสุจิแล้ว การรับประทานยาคุมฉุกเฉินจึงไม่ได้หมายความว่า จะไม่ตั้งครรภ์ แต่เป็นเพียงแค่การไปลดโอกาสตั้งครรภ์ลงจากเดิม ดังนั้นระยะเวลาที่เริ่มรับประทานยาจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพของยาในการคุมกำเนิดด้วย โดยพบว่าระยะเวลา ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์กับการรับประทานยาเม็ดแรกทีนานขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิภาพการคุมกำเนิดลดลง เนื่องจากยาออกฤทธิ์ป้องกันไม่ให้ไข่ที่ผสมกับอสุจิแล้วฝังตัวที่เย็บโพรงมดลูก

ดังนั้นหากมีการฝังตัวของไข่ที่ผสมกับอสุจิที่ผนังมดลูกไปแล้วค่อยรับประทานยา ยาที่รับประทานเข้าไปจะไม่สามารถเข้าไปป้องกันการตั้งครรภ์และไม่สามารถทำให้เกิดการแท้งได้ นอกจากนั้นประสิทธิภาพของยาคุมฉุกเฉินสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ในแต่ละครั้งของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้วางแผนไว้เท่านั้น แต่ยาไม่มีประสิทธิภาพป้องกันการตั้งครรภ์ไปตลอดรอบเดือนที่เหลือ ดังนั้นระหว่างรอบเดือนที่เหลือ จึงควรมีการคุมกำเนิดแบบอื่นร่วมด้วย

● **ผลข้างเคียงจากการรับประทานยาคุมฉุกเฉิน**

ผลข้างเคียงที่พบได้บ่อยจากการใช้ยาคุมฉุกเฉิน มักเป็นอาการที่ไม่รุนแรง ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง เจ็บคัดเต้านม มีเลือดออกกะปริบกะปรอยหรือมีเลือดออกมาก ระหว่างเดือน ประจำเดือนมาเร็วหรือช้ากว่าปกติ อาการข้างเคียงเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องใช้ยารักษา การรับประทานในช่วงเวลาสั้นๆ นั้นไม่เป็นอันตรายแต่อย่างใด แต่การใช้ยาดูดกันเป็นระยะเวลานานๆ นอกจากประสิทธิภาพที่ต่ำกว่า เมื่อเทียบกับการรับประทานยาคุมกำเนิดแบบปกติ ชนิดเม็ดแล้ว ยังอาจทำให้เกิดผลข้างเคียงจากการที่มีระดับฮอร์โมนสูงในร่างกาย ส่งผลให้เกิดความผิดปกติที่รังไข่ เย็บโพรงมดลูก รวมทั้งเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดการตั้งครรภ์นอกมดลูกถึง 2% เป็นต้น

● **หลังจากรับประทานยาคุมฉุกเฉินแล้ว เมื่อไหร่ประจำเดือนจะมา**

โดยทั่วไปประจำเดือนจะมาหลังจากรับประทานยาภายในเวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ ทั้งนี้หากไม่มีประจำเดือนมาให้สงสัยว่าตั้งครรภ์ ควรไปพบแพทย์ หลังจากนั้นประจำเดือนของรอบเดือนนั้นจะมาในช่วงเวลาเดิม ในบางรายอาจพบประจำเดือนรอบต่อไปมาช้าหรือเร็วกว่าปกติได้

● **สรุป**

ยาคุมฉุกเฉินเป็นยาที่ผลิตคิดค้นออกมาเพื่อใช้เฉพาะในเหตุการณ์ฉุกเฉินและจำเป็นเท่านั้น โดยจะเกิดผลดีหากใช้ในทางที่ถูกต้อง ในผู้ที่มีการวางแผนที่จะมีเพศสัมพันธ์และยังไม่ต้องการมีบุตร สามารถเลือกใช้วิธีการคุมกำเนิดแบบอื่นที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัยต่อผู้ใช่มากกว่า เช่น การรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดแบบที่รับประทานติดต่อกันทุกวัน การใช้ถุงยางอนามัย การใส่ห่วงอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิดชนิดแผ่นแปะ เป็นต้น

กลับมาอีกครั้งกับ **โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ซึ่งคณะฯ ของเราได้จัดต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี โดยมี รศ.ดร. จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ พร้อมด้วยคณะกรรมการประจำส่วนงาน ร่วมให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555 ณ ห้องประชุม 606 อาคารราชรัตน์ สำหรับในปีนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้ง 5 ท่าน ได้เข้ารับการฝึกอบรมด้านต่างๆ กับคณาจารย์ในคณะฯ ระหว่างวันที่ 6 กุมภาพันธ์ - 9 มีนาคม 2555 เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับกลับไปทำประโยชน์ให้กับประเทศลาวต่อไป

หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารเภสัชกิจ นำทีมโดย รศ.ดร.ชเชอร์ลิน สุขศรีวงศ์ และ รศ. ดร.อาทร รั้วไพบูลย์ พานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บินลัดฟ้าไปยังประเทศเกาหลีใต้ เมื่อวันที่ 11 - 15 มีนาคม 2555 เพื่อศึกษาดูงาน ณ สถาบันการศึกษาชั้นนำหลายแห่ง อาทิ National Evidence-based Healthcare Collaborating Agency (NECA), Korea Food and Drug Administration Office (KFDA), School of Pharmacy, Syngkyunkwan University ก่อนจะปิดท้ายทริปนี้ที่ Daewoong Pharmaceuticals Company ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 23 คน ประกอบไปด้วย นศ.ปริญญาเอก 7 คน ปริญญาโท 16 คน ต่างบอกเป็นเสียงเดียวกันว่าประทับใจกับทริปนี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะได้รับความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังได้รับประสบการณ์ดี ๆ ที่หาไม่ได้จากการเรียนภายในห้องอีกด้วย จนหลายคนแอบกระซิบว่า ไม่อยากแพ็กกระเป๋ากลับบ้านเลยจริงๆ

ตั้งแต่ต้นปีมานี้ คณะฯ ของเราเรียกได้ว่าหัวกระโหลกไม่แห้งเลยทีเดียว เมื่อมีโอกาสได้เปิดบ้านต้อนรับคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศหลายท่าน ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาเยี่ยมเยียนคณะฯ อย่างไม่ขาดสาย ไม่ว่าจะเป็น **คณะผู้บริหารจากบริษัท Guardian Health & Beauty Singapore** ซึ่งเป็นร้านยาที่มีสาขา (chain drug store) มากที่สุดถึง 140 สาขาในประเทศสิงคโปร์ ที่เดินทางมาเยี่ยมเยียนคณะฯ และบรรยายพิเศษเกี่ยวกับงานด้านเภสัชกรในต่างประเทศ เมื่อวันที่ 27 มกราคม พร้อมกันนี้ยังได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาและศิษย์เก่าที่สนใจ และมีความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ได้สมัครและทำการสัมภาษณ์งานเบื้องต้นเพื่อรับคัดเลือกไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ ต่อเนื่องด้วย **Dr. Patrick H. Lukulay จาก USP Headquarters** ที่ได้เข้าพบท่านคณบดี เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ เพื่อแสดงความขอบคุณในความร่วมมือของคณะฯ ต่อการฝึกอบรมด้านการผลิตยาที่ดีตลอดมา และได้ร่วมหารือถึงโครงการการประกันคุณภาพการผลิตในอุตสาหกรรมยา โดยเน้นประเทศในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ยังได้เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการมาตรฐาน บนชั้น 5 อาคารราชรัตน์ ซึ่ง PQM ให้ความสนใจอย่างมาก และคาดว่าจะมีโครงการ

ที่เป็นความร่วมมือของ PQM และคณะฯ ในการประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ยาสำเร็จรูปต่อไป จากนั้นเป็นคิวของ **Prof. Dr. Adelheid H. Brantner จาก University of Graz ประเทศออสเตรีย** ที่เข้าพบท่านคณบดี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ เพื่อเจรจาความร่วมมือในการวิจัยด้านสมุนไพรและการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบัน ทั้งยังได้บรรยายพิเศษในหัวข้อ "The path from plants to herbal medicinal products" อีกด้วย ต่อเนื่องมาถึงเมื่อวันที่ 9 มีนาคม คณะฯ ได้ต้อนรับ **Dr. Anthony F. Boni จาก U.S. Agency for International Development (USAID)** ซึ่งเป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนในการฝึกอบรมด้านการผลิตยาที่ดี โดยเน้นประเทศในภูมิภาคอาเซียน พร้อมเจ้าหน้าที่ USP Promoting the Quality of Medicines Program (PQM) ที่ประจำอยู่ในประเทศไทย ได้เข้าพบท่านคณบดี และคณาจารย์ เพื่อแสดงความขอบคุณในความร่วมมือของคณะฯ ตลอดมา และได้ร่วมหารือถึงโครงการการประกันคุณภาพการผลิตในอุตสาหกรรมยาต่อไปในอนาคต ล่าสุด

Dr. Michael R. Munday จาก University of London ประเทศอังกฤษ ได้เข้าพบท่านคณบดี และให้เกียรติบรรยายพิเศษ เรื่อง "Identifying Biomarkers for Liver Disease and Drug-induced Toxicity" เมื่อวันที่ 21 มีนาคม โดยมีคณาจารย์และนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมฟังการบรรยายเป็นจำนวนมาก ก่อนจะปิดท้ายไตรมาสแรกด้วยงานแถลงข่าวเปิดตัว **"ภาคีความร่วมมือเพื่อยาปลอดภัย (Partnership for Safe Medicine)"** ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2555 ณ ห้องบรรยาย 206 อาคารราชรัตน์ โดยมี นพ.สุรวิทย์ คนสมบูรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน และ รศ. ดร. จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมแสดงปาฐกถา มีตัวแทนจากองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนจรรยาบรรณเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน และ รศ. ดร. จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมแสดงปาฐกถา มีตัวแทนจากองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนจรรยาบรรณเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

โปรดระวัง!

“มันแกว” กำพิษ

โดย...กองบรรณาธิการ

ข้อมูลจาก สำนักงานข้อมูลสมุนไพร

ถ้าพูดถึง “มันแกว” บรรดาลูกค้าชาวประจําร้านผลไม้แบบรถเข็นทั้งหลายคงรู้จักกันเป็นอย่างดี แต่จะมีสักกี่คนที่รู้ว่า บางส่วนของมันแกว ก็มีพิษร้ายแรงด้วยเช่นกัน

มันแกว มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Pachyrrhizus erosus Urban* ถูกจัดอยู่ในวงศ์ *Leguminosae* มีลักษณะทางพฤกษศาสตร์เป็นไม้เถาเลื้อยพัน มีหัวใต้ดิน เป็นรากสะสมอาหาร ใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อย 3 ใบ เรียงสลับ ดอกช่อกระจุก ออกเดี่ยวๆ ที่ซอกใบ มีขนสีน้ำตาล กลีบดอกสีม่วงแกมน้ำเงิน รูปดอกถั่ว ผลเป็นฝัก รูปขอบขนาน แบน มีขน เมล็ดมี 4-9 เมล็ด ถิ่นกำเนิดของมันแกว อยู่ในประเทศเม็กซิโกและอเมริกากลาง แต่ในปัจจุบันมีการนำพันธุ์ไปเพาะปลูกกันอย่างแพร่หลายในแถบภูมิประเทศเขตร้อน เช่น อินโดจีน อินโดนีเซีย จีน เป็นต้น บ้างก็รู้จักกันในชื่อ เครือเขานง ถั่วบัง ถั่วกินหัว ละแวก มันแกวลาว มันละแวก มันลาว Jicama, Yam bean แตกต่างกันไปตามแต่ละแหล่งที่มีการเพาะปลูก แม้ว่ามันแกวเป็นพืชที่มีหัวใต้ดินซึ่งรับประทานได้ แต่บางส่วนของมันแกวก็เป็นพิษกับร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใบและเมล็ดมันแกว

มีรายงานตัวอย่างผู้ป่วยจากโรงพยาบาลชุมชนเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ป่วยชายรายหนึ่งได้นำฝักมันแกวมารับประทานจำนวน 4 ฝัก ต่อมา ญาติได้นำตัวส่งโรงพยาบาล เนื่องจากผู้ป่วยมีอาการช็อก หหมดสติและหยุดหายใจ แพทย์ได้ให้ความช่วยเหลือ รักษาอาการโดยให้น้ำเกลือและปั๊มหัวใจ ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้นแต่ยังคงมีอาการทางสมองอันเป็นผลเนื่องมาจากการหยุดหายใจ ผู้ป่วยอีกรายหนึ่ง รับประทานเมล็ดมันแกวเข้าไปในปริมาณ 200 กรัม เนื่องจากเข้าใจผิดคิดว่า เป็นเมล็ดถั่วที่รับประทานได้ หลังรับประทานไปได้ 2 ชั่วโมง มีอาการเวียนศีรษะ หน้ามืด ตาละลาย (dizzy) อ่อนเพลีย และไม่สามารถก้าวเดินได้ จากนั้นเริ่มไม่รู้สึกตัว หน้าซีด มีอาการชักกระตุกที่มือและเท้า ไม่สามารถควบคุมระบบทางเดินปัสสาวะได้ ต้องเสียอย่างรุนแรงและเสียชีวิตลงในที่สุด หลังจากรับประทานไปได้เพียง 11 ชั่วโมง จากอาการดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า เมล็ดมันแกวเป็นพิษ

ฝักอ่อนของมันแกวสามารถรับประทานได้ แต่เมื่อแก่จะเป็นพิษ โดยเฉพาะที่เมล็ดของมันแกวนั้น มีสารที่มีฤทธิ์เป็นยาฆ่าแมลงหลายชนิด ได้แก่ pachyrrhizin, pachyrrhizone, 12-(A)-hydroxypachyrrhizone, dehydropachyrrhizone, dolineone, erosenone, erosin, erosone, neodehydrorautenone, 12 -(A)-hydroxy lineonone, 12-(A)-hydroxymundu- serone, rotenone นอกจากนี้ยังมีสารซาโปนิน ได้แก่ pachysaponins A และ B ซึ่งละลายน้ำได้ และเป็นพิษต่อปลาทำให้ปลาตาย ส่วนใบของมันแกวนั้นมีสารพิษคือ pachyrrhizid ซึ่งมีพิษต่อโคและกระบือมากกว่าม้า เมื่อศึกษาพิษของ rotenone พบว่า ถ้ารับประทาน rotenone เข้าไปจะทำให้เกิดอาการระคายเคืองในระบบทางเดินอาหาร คลื่นไส้ อาเจียน การหายใจเข้าไปพิษจะรุนแรงกว่า โดยไปกระตุ้นระบบการหายใจ ตามด้วยการกดการหายใจ ชัก และอาจถึงชีวิตได้ มีรายงานว่าถ้ารับประทานเมล็ดมันแกวเพียงครึ่งเมล็ดจะเป็นยาระบายและบางแห่งใช้เป็นยาขับพยาธิ ดังนั้นจึงควรระมัดระวัง นอกจากนี้อาจเกิดอาการพิษเรื้อรัง โดยทำให้ไขมันในตับและไตเปลี่ยนแปลง ส่วนพิษของสารซาโปนิน จะมีผลต่อระบบทางเดินอาหารเช่นกัน คือมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ลำไส้อักเสบ ในรายที่เป็นรุนแรงอาจมีปัญหาในระบบกล้ามเนื้อ ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรง ไม่สามารถทรงตัวได้ ระบบไหลเวียนโลหิตผิดปกติและทำให้ชักได้ ถ้าได้รับสารพิษมากอาการจะรุนแรงขึ้น รู้อย่างนี้แล้วก็อย่าเพลอปทานใบและเมล็ดของมันแกวเข้านะคะ หรือถ้าหากได้รับพิษโดยบังเอิญควรรีบทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามอาการ จากนั้นรีบไปพบแพทย์โดยด่วนเพราะอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

หากพบข้อสงสัยหรือต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับพืชสมุนไพร ติดต่อได้ที่ สำนักงานข้อมูลสมุนไพร โทรศัพท์ 02-354-4327 เจ้าหน้าที่ของเราพร้อมให้บริการกับทุกท่านด้วยความยินดีค่ะ

- 5-6 กรกฎาคม 2555 National Conference on Drug Interactions 2012 สมุนไพรบรรเทาปวด
- 8 สิงหาคม 2555 Pharmacy Review & Update Series 2012: Pharmacotherapy of Endocrinological Disorders
- 9-10 สิงหาคม 2555